

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juřičkové v právní věci žalobce: **N. D. H.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem náměstí Hrdinů 1643/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2020, č. j. MV–35609-5/SO-2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2022, č. j. 9 A 53/2020-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Ministerstvo vnitra usnesením ze dne 30. 1. 2020 podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, (v této věci již podruhé) zastavilo řízení o žalobcově žádosti ze dne 22. 8. 2018 o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, neboť žádost byla podána až po uplynutí lhůty stanovené zákonem.

[2] Žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 4. 2020 zamítla žalobcovo odvolání proti usnesení správního orgánu I. stupně a napadené usnesení potvrdila. Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou.

[3] Městský soud zrekapituloval zjištěný skutkový stav. Žalobci byl povolen dlouhodobý pobyt za účelem podnikání jako osobě samostatně výdělečně činné do 16. 8. 2018. Teprve dne 22. 8. 2018 podal žalobce žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, k níž připojil žádost o prominutí zmeškání lhůty. Tu odůvodnil tím, že onemocněl. Doložil lékařskou zprávu ze dne 22. 8. 2018 a následně také rozhodnutí o pracovní neschopnosti od 22. 8. 2018. Ze správním orgánem vyžádané lékařské zprávy ze dne 8. 10. 2018 vyplynulo, že zdravotní stav žalobce nebyl při vyšetření dne 22. 8. 2018 natolik závažný, aby byl překážkou jednání na úřadě. Z výslechu svědkyně vyplynulo, že svědkyně o žalobce pečovala od 19. 8. 2018, kdy přicestovala do České republiky, dne 22. 8. 2018 žalobce doprovodila k lékaři. Péče o žalobce svědkyni zabrala přibližně jednu hodinu denně.

[4] Městský soud dospěl k závěru, že ke dni 16. 8. 2018 nebyly prokázány žádné důvody na vůli žalobce nezávislé, které by mu zabránily ve včasném podání žádosti. Městský soud neshledal důvodnou námitku žalobce, že dle § 40 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, platí v pochybnostech vyvratitelná právní domněnka, že lhůta byla zachována, neboť tato domněnka se uplatní pouze v případě absence zjištěného skutkového stavu. K tomu městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2014, č. j. 1 Azs 74/2014-27. Žalobce k prokázání, že byl nemocen již 16. 8. 2018, navrhl výslech svědkyně, z tohoto výslechu však byla prokázána nemoc žalobce až ke dni 19. 8. 2018. Lékařské zprávy prokázaly nemoc žalobce a pracovní neschopnost od 22. 8. 2018. Žalobce nevylíčil právně významné skutečnosti, které by odůvodnily závěr, že mu ve včasném podání žádosti zabránily důvody nezávislé na jeho vůli, tj. že byl nemocen již dne 16. 8. 2018 a nebyl schopen se dostavit na úřad či k tomu někoho zmocnit. Nemoc sice byla způsobilá založit překážku na vůli žalobce nezávislou, nebylo však prokázáno, že tvrzené onemocnění žalobce bylo natolik závažné, že nebyl schopen ve lhůtě dle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců žádost podat, resp. nebylo prokázáno, že ke dni 16. 8. 2018 již byl nemocný. Městský soud tedy uzavřel, že žádost žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání byla podána opožděně.

II. Kasační stížnost

[5] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel namítal, že rozsudek městského soudu obsahuje protimluvy. Stěžovatel unesl břemeno tvrzení, že od 16. 8. 2018 byl nemocný a tato nemoc mu bránila v podání žádosti ke konci lhůty dle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Soud podle stěžovatele správně konstatoval, že se stěžovateli ohledně tohoto počátečního období nemoci nepodařilo unést břemeno důkazní. Jedná se tedy o situaci, kterou soud označil za „absenci zjištěného skutkového stavu“, což je podle soudu podmínkou pro uplatnění § 47 odst. 2 správního řádu. Není proto zřejmé, proč soud žalobu zamítl na základě úvahy, že stěžovatel neprokázal důvody, které mu bránily ve včasném podání žádosti. Podle stěžovatele je neprokázání důvodů totožné s absencí zjištěného skutkového stavu. Dále stěžovatel namítal, že speciální § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nevylučuje uplatnění § 40 odst. 2 správního řádu. Pokud existovala pochybnost o tom, že stěžovateli důvody na

jeho vůli nezávislé bránily ve včasném podání žádosti ve lhůtě podle § 47odst. 1 zákona o pobytu cizinců již od 16. 8. 2018, mělo být podle § 40 odst. 2 správního řádu uznáno, že byla zachována lhůta uvedená v § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

[7] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaná ve vyjádření uvedla, že stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje obdobné námitky jako v odvolání a žalobě, odkázala proto na své rozhodnutí ze dne 3. 4. 2020 a rozsudek městského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[10] Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku městského soudu. Z judikatury vyplývá, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána jako nemožnost určité rozhodnutí přezkoumat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Zrušení napadeného rozsudku pro nepřezkoumatelnost přichází v úvahu zejména tehdy, opomene-li správní soud na námitku účastníka zcela reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Rozhodující orgán však nemá povinnost vypořádat se s každým dílčím tvrzením či argumentem, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví ucelenou argumentaci, z níž vyplývá, že námitky jako celek neobstojí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).

[12] Nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu v uvedeném smyslu Nejvyšší správní soud neshledal. Městský soud vypořádal žalobní námitky a srozumitelně vysvětlil, na základě jakých úvah ke svým závěrům dospěl. Argumentace městského soudu, že vyvratitelná domněnka dle § 40 odst. 2 správního řádu se uplatní pouze v případě nemožnosti zjistit skutkový stav, odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu a v nyní projednávané věci je přiléhavá.

[13] Věcný přezkum Nejvyšší správní soud provedl v rozsahu předurčeném kasační stížností.

[14] Podstatou nyní projednávané věci je otázka, zda byly splněny zákonné podmínky pro zastavení řízení o žádosti podané dle § 47 zákona o pobytu cizinců, a otázka, zda měla být aplikována vyvratitelná domněnka zachování lhůty dle § 40 odst. 2 správního řádu.

[15] Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději*

před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.

[16] Podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že *zabrání-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.*

[17] Podle § 169r odst. 1 písm. d) tohoto zákona *správní orgán usnesením zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.*

[18] Podle § 40 odst. 2 správního řádu *v pochybnostech se lhůta považuje za zachovanou, dokud se neprokáže opak.*

[19] Zákon o pobytu cizinců stanovuje lhůtu pro podání žádosti o prodloužení doby pobytu, jejíž nedodržení má za následek zastavení řízení. Výjimku z tohoto pravidla lze nalézt v citovaném § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, z něhož vyplývají kumulativní podmínky. Musí jít 1) o důvody nezávislé na vůli cizince, 2) které cizinci zabránily v podání žádosti, 3) cizinec žádost podal do pěti pracovních dnů po zániku těchto důvodů a 4) tyto důvody sdělil ministerstvu nejpozději při podání žádosti a na výzvu je prokázal. Při splnění všech uvedených podmínek je cizinec oprávněn podat žádost v dodatečné lhůtě.

[20] Důvody na vůli cizince nezávislými, jež brání včasnému podání žádosti, se již judikatura Nejvyššího správního soudu zabývala (např. rozsudky ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014-31, ze dne 27. 1. 2016, č. j. 1 Azs 295/2015-40, ze dne 7. 3. 2023, č. j. 1 Azs 280/2022-32). Městský soud správně uvedl, že nemoc cizince může představovat důvod nezávislý na vůli cizince, který mu brání podat žádost o prodloužení povolení k pobytu v řádné lhůtě.

[21] Ustanovení § 47 odst. 3 věty třetí zákona o pobytu cizinců však jednoznačně stanovuje, že povinnost prokázat existenci důvodů tvořících překážku včasnému podání žádosti má cizinec (žadatel).

[22] Jak správně konstatoval s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2014, č. j. 1 Azs 74/2014-27, již městský soud, použití § 40 odst. 2 správního řádu v nyní projednávaném případě není na místě. Obecné pravidlo v tomto ustanovení obsažené se uplatní v případech, kdy je sporné, zda byla zachována stanovená lhůta. V nyní projednávaném případě však ani sám stěžovatel nerozporuje, že lhůtu stanovenou pro podání žádosti dle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců zmeškal, podstatné je tedy pouze prokázání kumulativního naplnění podmínek, které by stěžovatele opravňovaly k podání žádosti v dodatečné lhůtě dle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

[23] Stěžovatel ani na výzvu správního orgánu neprokázal existenci důvodů ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců v rozhodné době, tedy v době před uplynutím platnosti stávajícího povolení. Závěr městského soudu je tedy v souladu se zákonem.

[24] Stěžovatel namítal též důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Tento důvod kasační stížnosti však nijak neodůvodnil.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[26] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2023

JUDr. Filip Dienstbier, Ph. D.
předseda senátu